

Stylistika VI

ZS 2024

Obsah

- klasifikace aktivity/deskriptivity textu
- průběh aktivity/deskriptivity textu a jeho klasifikace
- nominalitata textu

- literatura
  - Čech, R., Popescu, I. I., Altmann, G. (2014). Metody kvantitativní analýzy (nejen) básnických textů. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
    - https://www.cechradek.cz/publ/2014_Cech_etal_Metody_Q_analyzy_basnickyh_textu.pdf

Aktivita (Q)

- míra dějovosti textu
- v kontrastu s deskriptivitou (popisností)
- poměr sloves k součtu sloves a adjektiv, které se v textu vyskytují

$$Q = \frac{V}{V + A}$$

- obrácenou hodnotou je deskriptivita

$$D = 1 - Q$$

Aktivita (Q)

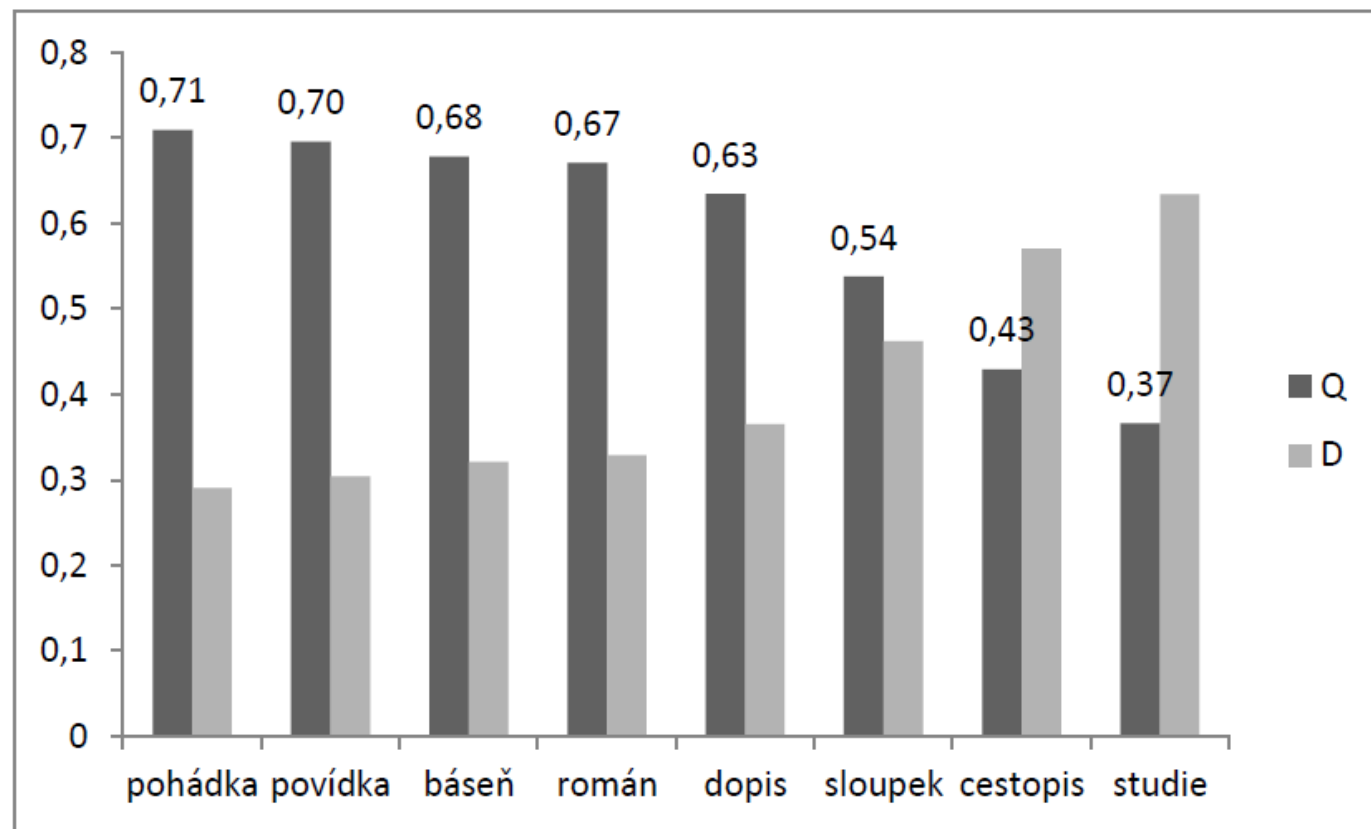
Na malém stole ležela rozbitá váza a pod stolem se válely prázdné lahve.

Aktivita (Q)

Na malém stole ležela rozbitá váza a pod stolem se válely prázdné lahve.

$$Q = \frac{2}{2 + 3} = 0.4$$

Aktivita (Q)

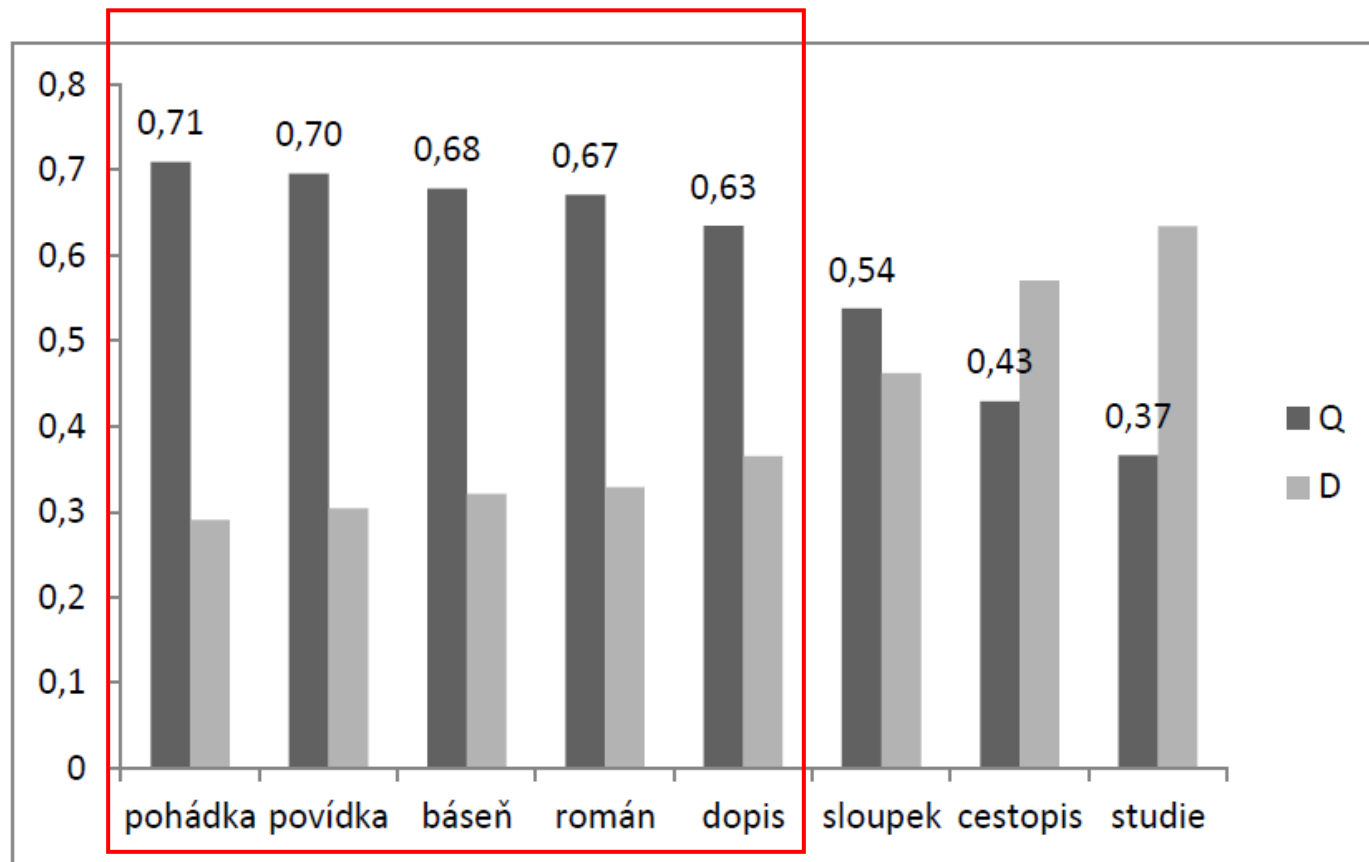

Obr. 42. Aktivita a deskriptivita v různých žánrech v Čapkových textech

Aktivita (Q) – klasifikace textů

- klasifikace podle intervalů
- např.
  - $\langle 1; 0.8 \rangle$ vysoce aktivní
  - $\langle 0.79; 0.6 \rangle$ aktivní
  - $\langle 0.59; 0.4 \rangle$ neutrální
  - $\langle 0.39; 0.2 \rangle$ deskriptivní
  - $\langle 0.19; 0 \rangle$ vysoce deskriptivní

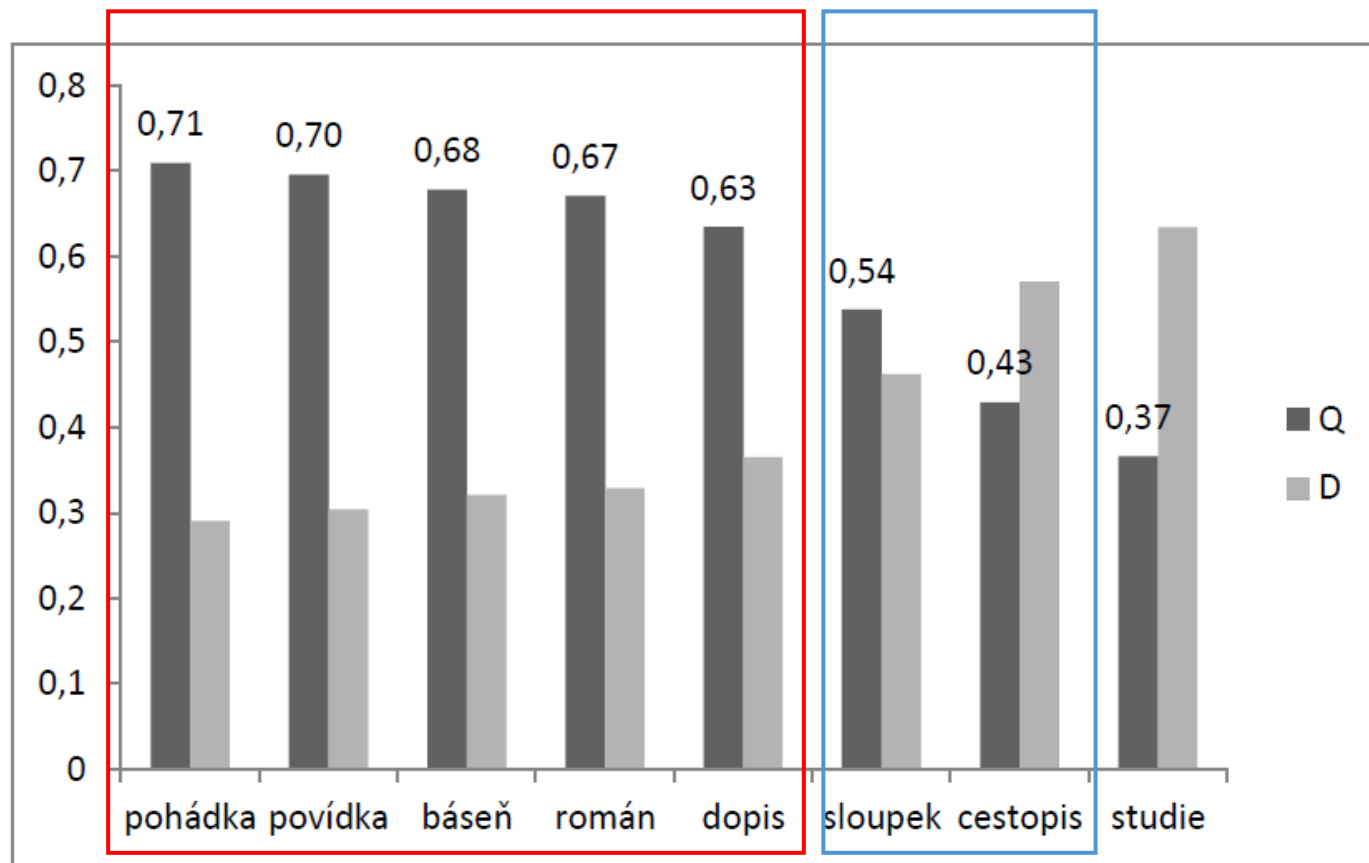
Aktivita (Q) – klasifikace textů

Obr. 42. Aktivita a deskriptivita v různých žánrech v Čapkových textech

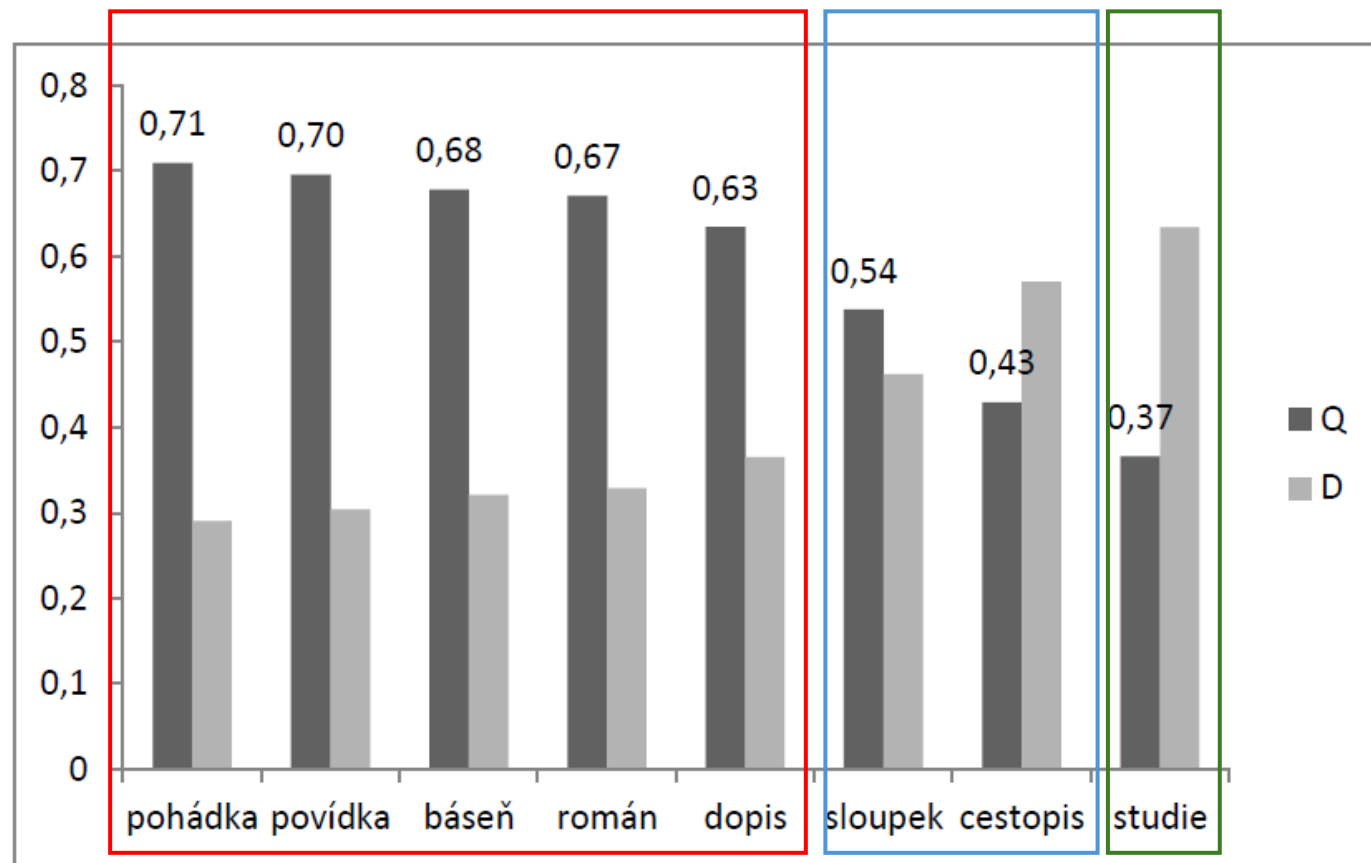

Aktivita (Q) – klasifikace textů

Obr. 42. Aktivita a deskriptivita v různých žánrech v Čapkových textech

Aktivita (Q) – klasifikace textů

Obr. 42. Aktivita a deskriptivita v různých žánrech v Čapkových textech

Aktivita (Q) – signifikantnost

- vyhodnocení pravděpodobnosti rozdílů mezi distribucí adjektiv a verb
  - viz Čech et al. (2014), s. 69n

$$X^2 = \frac{(V - A)^2}{V + A}$$

- vypočítaná hodnota odpovídá p-hodnotě
  - převod (1 stupeň volnosti)
  - <https://www.socscistatistics.com/pvalues/chidistribution.aspx>

Aktivita (Q) – signifikantnost

- příklady viz Excel

Aktivita (Q) – signifikantnost a klasifikace

- signifikantně aktivní
- neutrální
- signifikantně deskriptivní

Aktivita (Q) – signifikantnost a klasifikace

- Havel, V. *Moc bezmocných*
- $A = 1782$
- $V = 1319$
- $Q = 0.43$
- $\chi^2 = 69.13, p < 0.001$

Průběh aktivity v textu

- průběžné vyhodnocování míry aktivity v textu
- po každém výskytu V nebo A
  - silně ovlivněno počátečním výskytem

Průběh aktivity v textu

- průběžné vyhodnocování míry aktivity v textu
- po každém výskytu V nebo A
  - silně ovlivněno počátečním výskytem
- po množině V nebo A
  - např. 10 výskytů

Průběh aktivity v textu

- jednotlivé průběhy srov. Čech et al. (2014), s. 66nn

Průběh aktivity v textu - klasifikace

- ***extrémně aktivní***
  - Q v průběhu celého textu hodnotu $Q = 1$
- ***extrémně deskriptivní***
  - Q v průběhu celého textu hodnotu $Q = 0$

Průběh aktivity v textu - klasifikace

- průběh aktivity začíná v jedné z extrémních poloh, tj. $Q = 1$ nebo $Q = 0$,
- poté dochází k poklesu (v případě $Q = 1$) či nárůstu aktivity (v případě $Q = 0$), přičemž hodnota aktivity nedosáhne rovnováhy
- ***převážně aktivní***
  - text začíná s hodnotou aktivity $Q = 1$ a nikdy nepřesáhne hodnoty $Q \leq 0,5$
- ***převážně deskriptivní***
  - text začíná s hodnotou aktivity $Q = 0$ a nikdy nepřesáhne hodnoty $Q \geq 0,5$

Průběh aktivity v textu - klasifikace

- texty, které v průběhu vývoje aktivity dosáhnou rovnovážného stavu $Q = 0,5$
- poté se dále vyvíjejí jakýmkoliv způsobem (tj. hodnota Q dále roste, klesá či osciluje kolem rovnováhy).
  - pro jednoduchost rozdělme tento typ textů pouze do dvou skupin (samozřejmě je možné provést jemnější dělení, pokud se to ukáže badatelsky užitečné) a označme texty jako
- **aktivně rovnovážné**
  - text začíná s hodnotou aktivity $Q = 1$ a v průběhu vývoje dosáhne hodnoty $Q = 0,5$
- **deskriptivně rovnovážné**
  - text začíná s hodnotou aktivity $Q = 0$ a v průběhu vývoje dosáhne hodnoty $Q = 0,5$